

مستشرقین

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلنده امنیت
صندوغی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۷ نومرو

افطار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیه مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدلمه یین آثار اعاده اولنماز

دینه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، دیپلماتیک و بالخاصه احوال و شئون اسلامیه بحث ایدر و هفتده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قیرلمه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلتیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

بشنجی جلد

۲۲ ذی القعدة پنجشنبه ۱۱ تشرین ثانی ۳۲۶

عدد : ۱۱۶

اولدی؟ هب تفرقه یوزندن محو اولدیلر! سورودن آیرلدقلری ایچون قوردلرک آغزینه دوشدیلر. کیت کیده او بیوک عالم دارلاشدی. شمدی مسلمانلرک بو کونکی حالنه ارباب حیت قان آغلايور. بزى بو حاله دوشورن هب تفرقه، هب نفاق وشقاق در. آرتق بوقدر ذلت، بو قدر مسکنت الویرر، بوندن صوکراملت اویانملى، اوقوملى، بوفلا کتیرک هب تفرقه یوزندن کلدیکنى آکلاملی ده اوکا کوره چاره سنه باقملى. زمان ارتق تفرقه زمانى دکدر. اتفاسق زمانیدر، برلشمک زمانى در. شمدى آللهک لطفی بزه توجه ایتدی. هر زمان بو فرصت اله کچیز. بو فرصتی قاچیرماملی، بوندن استفاده ایتلی. کچن کچدی. اولان اولدی. شیدى ماتم طوته جق، اسف ایده جک، کدرلنه جک زمان دکدر. ماتم اولوی دیر یلتمز، اسف کچمشى کیری کتیرمز، کدر مصیبتی دفع ایتز. سلامتک اناختاری وارسه یوق ایش در. خلاصه یوکسلمک ایچون طوغریلقدن، حسن نیتدن باشقه مر دیوهن یوقدر. قور قاملى، قور قو هلاکی تعجیلدن باشقه بر ایشه یاراماز. یاسه دوشمه مى، یاس هلاکدن باشقه بر نتیجه ویرمز. قرآن کریمک حکمی باقیدر، ابدی بر حیاته مظاهر در. الویررکه بز اوکا اتباعه نیت ایدم. ارتق مسلمانلرک کچیر دکلى بوفلا کتیردن عبرت آلهرق اویانملى، بتون تفرقه لردن واز کچملى. بتون مؤمنلری قارداش، بتون بو طور اقلرده یاشایانلری وطنداش بیلهرک ال برلکله یوکسلمک چالیشملى، بیلشیملى، طانیشملى. اسکی کوتوکلره یکی، ای و مشروع فلیزلر آشیلاملی. امیدایدرز که بوسوزلرک یورکدن سویلندیکنه بتون مسلمانلر اینانه رق آره لرنده کی تفرقه لری، قلبلرنده کی حرص وطمع لری ترک ایدهرک هپسى جبل جلیل الهی یه یاپیشیرلر، صوکر درجه بر اتفاق ایلر، صیم صیقی بر اتحاد ایلر بر برینه باغلانه رق هب برلکده ترقی یه چالیشیرلر، آللهک ورسولتک اوامری یینه کتیر مک غیرت ایدرلر. والله یمدی من یشاء الی صراط مستقیم.

مطبوعات

روسیه ده مساوات حقوق وارمیدر؟

بونک بزعمانی مسلمانلرجه ده اهمیتى وار؛ زیرا، مساوات حقوق اولورسه، ۳۰ میلیون مسلمان - تورک قارداشلریمز، روسیه اداره حکومتیه قاریشه رق، سیاست داخلی و خارجیه سنه اجرای تأثیر ایده بیلورلر...

۱۹۰۵ سنة میلادیه سی تشرین اولنده، اختلال و تعطیل اشغال یاپیلوب، ایمپراطوره، عموم روسیه اهالیسنک حقوق و حریتی تصدیق و تسلیم ایتدیرمش ایدی. لکن برقاج آی صکره، اکثریتک جهل و اطاعتیه مستند حکومت چاریه، چارچابوق کندینی طویلایه رق، اولجه ویردکلرینی کیری آلمیه قویولدی، اهالی یه ویرلمش حقوق و حریتلرک اوتهنسی بریسنی کسوپ قیرپارق، انقلابدن اولکی حالنه دوندی. الک چوق حقوقی نزع اولنان اهالی مسلمانلردی؛ اولرک مبعوث انتخاب حق، آسیای وسطی ده بوسبوتون قالدیرلدى، قافقاسیاده،

قزان حوالیسنده اکسیتلیدی. حاصلی مساوات حقوق، حریت سیاسیه، صرف بوش لافدن عبارت قالدی. بونکله برابر، یاقین زمانلره قدر تفرعات امورده، اوتوز میلیونلق مسلمان کتله سنک، لزومسن تضییقات و تحقیرات ایلر اغضابنه چالیشلمیوردی. شمدی اوکاده باشلاندى. رفیقمر «وقت» ک آتیده کی مقاله سی، روسیه حکومتک بویولده نرله قدر ایلر ولدیکنی آچیق کوستریور:

«روسیه مسلمانلری حکومتیه اوقدر صداقتلی، وطنه اوقدر محبتلی درلرکه بونی دشمنلری، بیلر انکار ایده نزلر. بوعصرلرک وقایعیه مثبت برحقیتدر. مسلمانلر روسلرک هر قسمی، هر صنفی ایلر دوست کچنمشلردر؛ حتی کندیلرینه قارشى يك فنا معامله لرده بولنلمش، حسیات دینه لرینی جریحه دار ایتش میسونرلره بیلر مقابله بالئل یا عامشلردر. مسلمانلر هیچ بر حرکتلرنده قانون موضوع خارجه چقماملشدر.

«حکومتک قوّه مدیه سنه قارشى، مغایر قانون حرکتلرله بو یولده موفقیتلر قزانمیه ققلى معلوم ایشه ده، برملتک صایبسی برقاج اون ملیونلره بالغ قوجه برملتک اغتشاشی قوی برحکومتک باشنه بیلر خلی مهم برغائله آچش اولور. اغتشاش اولورسه، اوندن استفاده یه قالدیشانلر، یول کوسترنلره اغتشاشی ادامه یه اوغراشانلر البته بولونور.

«مسلمانلرک صبر و سکونتی اثبات ایچون، صوکر سنه لرک وقایعینی کوز اوکنه کتیرمک کافیدر: بتون تورکستان و قرغزستان مسلمانلری دو مایه مبعوث انتخابی حقندن محروم ایدیلر. مسلمانلر بوکا صبر و سکونته مقابله ایتدیلر. مسلمان اراضیسی روس مهاجرلرله طولیدرلدى، یرلی اهالیکنک تأمین معیشتنه هیچ قولاق آصیامادی. بوکا قارشى ده مسلمانلر صبرایتدیلر. «بش اون بیکلرجه محله مکتبلریمز معلم تیشدیرمک ایچون بر دارالمعلمین و دارالمعلمین یوق. بو دارالمعلمین و دارالمعلمانی کندی پاره نزلر آچمق ایسته یوزده ینه مساعده اولتیور. بوکاده صبر ایدیورز... بلدییه مجلسلرینه اعضا انتخاب حقمن تنقیص اولنش. بوخصوصه استنادکاهمز صبر!...

«کلیسامکتبلرینه، میسونر جمعیتلرینه، خزینه دولتن پک چوق اعانه لرویریلور، خزینه دولت ایسه روسیه ده ساکن بالجله اهالیکنک پاره سی دیعکدر. مسلمانلر روسیه ده، روسلردن صوکره اک زباده نفوسلی برخلق اولدیغندن اولرک ده، بویله اعانه لردن حصه دار اولمیه حقلى شبهه سزدر. بونکله برابر اولرله بش پاره ویریلور، اولرک پاره سی اولرک علیه چالیشان مکتب و جمعیتلره ویریلور. ینه مسلمانلر برشی دیعه یورلر، صبر ایدیورلر!...

«بویله اساسلی مسأله لردن صرف نظر ایدم ده، اوافق شیلره بر کوز کزدیرم: اولنرده بیلر بزم قلبمزی پاراله یه جق، حسیاتمزی اینجیده جک حرکاتدن چکینلمیور. مثلاً پترسبورغده بر جامع یاپه جق اولدق، روس مأمورلری و علی الحصر روس روحانیلری بیک درلو موانع احداثه چالشدیلر. اوفاده مسلمانلرک کثرتله بولندقلری بر شهرکه اداره روحانیلری ده اوراده در، یاپیله جق بر «اهالی اوی» نک عرب طرز معماریسنده انشاسنه ممانعت ایتدیلر!

حاصلی هرخصوصه بزه دخی و ملی جهتلردن قارشى طوریلور. مسلمانلرک بالضروره کندی حقوق ملیه و دینه لرینی مدافنه ایلر اوغراشه رق ترفیات عمومیّه بشریه یه خدمندن کرى قالیورلر...»

انکلیزلرک وعدی

(الواء) رفیق محترمزدن:

انکلیزلرک، مملکتلرینه کیردکلرندن برقاج آی صکره مصریلر ایجه آکلادیلر که انکلتزه سیاسیونی نظرنده وعدک هیچ قیمتی یوقدر. انکلیزلر مملکتیمزه مستولی اولدقلری زمان مقصدمن مصری استملاک دکدر. آنجق حکومت مصریه نک استقلالنی محافظه در. بو مقصد حاصل اولنجه چکیلوب کیده جکزم دیمشلردی. حال بوکه اوتوزنجی